

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

12 de impedimentis contrahendi matrimonii, de furore, & errore,
frigidityte & metu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

maior frater tenebatur accipere viduam fratris sui primum, & ei succedere semen: vel si proximior renuebat, conuocatis senioribus vidua proestata cum ignominia subiebat calcibus, & spuebat in reculantem matrimonium, cuiusque domus perpetuo dicebatur domus ex calcibus, *Deuteron. c. 25. Regib. 4.* Quod tamen lege Evangelica, & iure pontificio sublatum est, *cf. in de duort. c. olim, 8. q. 1.* Et iura ciuilia quoque subscripserunt, *l. si quis, §. 1. pen. & fin. de incest. nupt. C. §. affinitatis, de nupt. apud Iustitia. §. Affinitas*
 2. 1. primus generis tantum prohibet nuptias inter virum & conanguineam vxoris, & inter vxorem & conanguineum eius viri vsq; ad gradum prædictis: at non inter conanguineos affines, *c. quod super his, de consang. & affinit. §. mariti, de nupt.* Id ipsum dicimus in sponsalibus, in prohibitione ratione publicæ honestatis, *Panor. in c. inuenis, de sponsal. Angelus, in §. si vxor, de nupt. d. c. super his.* De quibus haucite oportet cognitionem ex illis, quæ diximus in c. de affinitate post nuptias. ¶ Ceterum textus dispensatione summi pontificis, nuptiæ possunt contrahi licite inter gradus seu generationes prohibitas, *ca. quod dilectio, & cap. quia circa, de consang. & affinit. de qua dispensat. vide pluria in gloss. c. ut constitueretur, §. 10. dist. Nemo autem præter summum Pontificem dispensat in gradu prohibito, glo. in d. tit. quo d. dilectio, & ibi Panorm. num. 5.* Si quidem in concilio generali prohibito facta est nubendi intra quartum gradum, *c. debet, de consang. & affinit.* Alius autem, quam summus Pontifex, nemo potest contra concilium dispensare, *glo. in c. cum d. electus, de elect. Felin. in cap. at si clericus, §. de adulteris, de iudi.* Is quoque nec in omni gradu dispensat, nec in quibus potest, sine magna potest causa. Item nec Sum. Pont. in primo vel secundo gradu dispensabit, *late glo. in c. pntium, §. 30. quæst. 3. vt quis forore non vel neptem in vxorem habere possit: quia Deus prohibet turpitudinem fororis & filiarum reuelare. Felin. filia eius non sumus quia vna caro sunt, L. ius. c. 18.* Et si illa verba intelligantur in descendentes, certe nec in collateralibus in secundo gradu dispensare potest, *c. literas, de rescript. spol.* Possit tamen eum in hoc, ex magna causa, putar communis interpretes Decretorum, *glo. in d. cano. pntium, in verbo, fororis, per cap. queritur, 12. q. 2.* At inter collaterales in linea inæquali, vt in linea ascendenti, submouet Panormitanus omnem dispensandi facultatem, *Panor. in c. literas, nu. 17. de rescript. spol. & in c. proposuit, de concess. prob. cui & ego subiebo.* In linea quandoque collateralium ex maxima causa admittunt omnes, vt pro pace inter principes, *arg. cap. nisi essent, de proben. dispensetur.* In his autem qui coanguinantur tertio, aut quarto gradu conanguinitatis, vel affinitatis, Sum. Pont. leui ex causa dispensat, si veritas gradus & lineæ illi parrentur, *d. c. quod dilectio, de consang. & affinit.* Facilius autem dispensat, prohibitis propter publicam honestatem, cuiuscunque sint gradus, vel propter cognationem spirituales, *Interp. in dicto cap. literas, & cap. proposuit, de concess. prob.* Porro dispensatio efficit, vt contrahens contra prohibitionem non sit excommunicatus, *cl. m. vni. de consang. & affinit. vt viter pœas, incellat nuptias contrahentium, de quibus in tit. de incest. nupt. in a. ubi in c. cum secundum leges, de here. in 6. Anchar. consil. 409.* Dehinc tertio vt nati ex eo matrimonio, veluti sublatum impedimento, fiant & legitimi, etiam quod atinet ad successiones iure ciuili deferendas, *Panor. in c. referente, c. 4. & c. per venerabilem, nu. 21. qui sit. sint legit.*

De impedimentis contrahendi matrimonii, de Furrore, & Errore, Frigiditate, Metu.

Cap. 12.

1. Error iniri matrimonium prohibet, iniri tamen superueniens non separat, nisi apud Græcos.
2. Error in matrimonio quando ipsum dissoluit.
3. Presensia personæ omnem erroris admittit suspensionem, excepto si a iu seruitus.
4. Error in virginitate soluebat olim matrimonium: hodie non.
5. Impotentia coeundi quando dissoluit matrimonium.
6. Natura, quia aut frigiditas, aut minoris ætatis. Frigiditas naturalis ante matrimonium, & cum matrimonio perseverans, dissoluit illud.
7. Maleficium non coeundi dissoluit, si ante matrimonium fuerit, & perseveret per tres annos, & ignoretur tempore iniri matrimonii.
8. Sterilitas non est causa efficiens dirimendi matrimonii.
9. Maleficium dissoluit potest.

Amasis Regis & Egyptiorum maleficium coitionis quomodo dissoluitur.

10. Solonis leges de frigiditate, & contra frigiditatem.
11. Creditur potius dicentibus alicuius esse potentem coeundi, quam dicentibus esse impotentem.
12. Metu fieri non possunt matrimonia, & facta dirimuntur.
13. Provinciarum administratores, & qui etiam ex illorum comitatu, cum subditis contrahere matrimonium nequebant.
14. In Gallia permittitur magistratibus matrimonium cum subditis, quare.
15. Tutoris, curatoris, aut filiorum eorum cum pupilla, aut minori, matrimonium quando valet.

Diximus impediri matrimonium iniri furor, quam diu is perseverat propter consensum, qui illud, vt diximus, facit defectum, & si furor superueniens iure Romanorum non dissoluit contractum, *Ulp. l. pater furioso, de iis qui sunt sui vel alieni, sur. lib. 1. P. tit. 6. l. furor, de spons. in P.* quod & pontificio receptum est, *fr. noc. 3. in c. dilectus, c. 24. de spons. lib. 4. Decret. ut. 1. c. neque furiosus, 32. q. 7.* Iure tamē orientali Græcorum paulo aliter receptum est, placuitque vt notat Constantinus Harmenopolus, *lib. 4. tit. 12.* superuenientem furorem posse matrimonium dissolvere. Exliat & constitutio Nicephori Boroniatæ, *lib. 1. iur. Oriental. in eius constitutio. meel. d. g. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.* Imperatoris Orientis ea de re & Leonis Philosophi neare centesima, & centesima prima, quibus cauetur, vt si per triennium vxor in furore perseveret, maritus dissolui possit petere matrimonium: si autem vir per quinquennium furit, vxor quoque abire possit in matrimonio. Sequimur ecclesiæ catholicæ legem, qua matrimonium rite contractum, nisi ratione thori, vt dicemus, non dissoluitur. ¶ Error aliquando, qui inter contrahendum matrimonium incidit, inhibet ne illud efficiatur, aut in dissolubilis coniunctio. Non enim consentiunt, qui errant, *Ulp. l. si per errorem, 15. de iuris. d. om. iudic. lib. 5. P. tit. 1. l. si procurator. in 2. de acquir. rer. dom.* At error hic personæ, *cap. 1. 2. 9. q. 1. absentis, si vna pro alia intellecta subiiciatur, non autem in persona præsentis: veluti dum Lia supposita pro Rachaele Iacobo, in quam tamen postea consensus, Genes. 29.* Nec si error in qualitate, vel fortuna, seu patrimonio coniugum. ¶ Præsentia itaque personæ omnem erroris sufficientis, *l. si id quod iurum, §. de verb. oblig. in P. c. cum in corpus, de acq. rer. dom. P.* admittit suspensionem, excepto errore conditionis status: nam qui liberam se duxisse putabat, si feruam esse detegat, abire potest ab eius coniunctione, & alteram ducere, *c. 2. §. si de coning. seruo. li. 4. Decret. tit. 9. tota 29. q. 2.* dummodo postquam seruam cognouerit, cura ea non concubuerit. Nam concumbendo ei adhaerere cogetur. ¶ Olim error in virginitate quoque iure diuino soluebat matrimonium, vt si quis quam pro virgine duxerat, talem non inuenisset, *Deut. c. 22.* illa autem dimissa, lapidabatur. Sed & hæc lex in desuetudinem abiit, & tenet matrimonium. Sicuti iure ciuili firma est emtio mulieris, quam quis emerat pro virgine: in sexu enim non est erratum, vt ait Ulpianus, *l. alioqui, 11. de contrab. emt. lib. 18. P. tit. 1.* nisi qui vendidit mulierem, inquit, sciisset, & ita decepsisset emtorem. Sic enim ait, *Ulp. in lex emto, 11. §. si quis virginitatem, de actio. emt. lib. 19. P. tit. 1.* Si quis virginem emere putasset, cum mulier venisset, & sciens errare eum venditor passus sit, redhibitionem quidem ex hac causa non esse: verumtamen ex emtio competere actionem ad resoluendam emtionem, vt pretio restituo mulier reddatur. Verum quia post nuptias initas & consummatas res non est integra, & quia pater vel alius vix de virginitate vadem se præstare potest: certe ob penuriam probationum, periculo ipsius mariti, non virgo, virgo fingitur. Vt maxime cauendum sit in his mercibus, quarum viria non cognoscuntur, nisi postquam comparatæ sunt; cautius negotiari. Videtur tamen Romanis fuisse & hanc causam repudii, si quis eam, quam putaret castam, malæ famæ, & meretricem fuisse inueniret, vt inuit Perla filia Saturationis, qui eam vendebat, vt inde illi dotem pararet, post scortationem nupti daturus vt liberam, dicens apud Plantum, in Persa, act. 3. scena 1. patri.

Verum videto me vbi volens nuptum dare,

Ne hæc summa faciat repudiosas nuptias.

Et potest mulier, ac virgo, marito obsequia thori, & proliis reddere. Quo fit, vt hic error nō soluat matrimonium: quamuis possit thorum se parare, vt postea in adulterio dicemus.

¶ At contra, si vxor putans viri potentem & matrimonio idoneum accipere, inueniat eum non posse partem matrimonii implere & sequi, quæ in coniunctione corporum est, tunc enim,

